

DENTAL AĞRI KONTROL METODLARI

DOÇ.DR. A. HANDE ARPACI

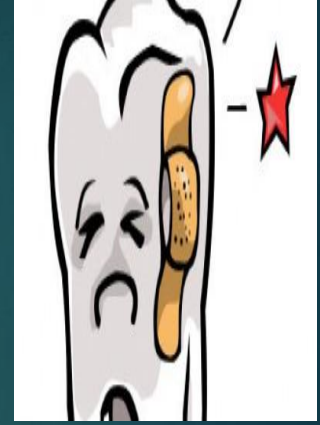
AĞRI

- ▶ Ağrının algılanması
- ▶ Ağrı cevabı

AĞRI KONTROL METODLARI

- ▶ Sebebin ortadan kaldırılması
- ▶ Ağrılı impulsların yolunun bloke edilmesi
- ▶ Ağrı eşiğinin yükseltilmesi
- ▶ Kortikal depresyonla, ağrı cevabının önlenmesi
- ▶ Psikosomatik metodların kullanılması

SEBEBİN ORTADAN KALDIRILMASI

- Dokudaki çevresel deęişiklikler elimine edilir

AĞRILI İMPULSLARIN YOLUNUN BLOKAJI

- İlgili sinirlerin yakınına lokal analjezik ilaç enjekte edilir

AĞRI EŞİĞİNİN YÜKSELTİLMESİ

- ▶ Analjezik özellikli ilaçların farmakolojik davranışına bağlıdır
- ▶ Ağrı eşiği yükseltilir
- ▶ Çeşitli analjeziklerin bu konudaki etkinlikleri farklı düzeylerde

KORTİKAL DEPRESYONLA AĞRI CEVABININ ÖNLENMESİ

- ▶ Genel anestetik ajanlarla sağlanır
- ▶ SSS'nin depresyonu artar ve ağrılı stimulusa verilen bilinçli reaksiyon önlenir

PSİKOSOMATİK METODLARIN KULLANILMASI

- ▶ İlaç kullanmaksızın tamamen hastanın güveni ile sağlanmaya çalışılır.
- ▶ Hastaya karşı dürüst ve ciddi davranılmalıdır.

Ağrıyı kontrol etmek ve ortadan kaldırmak için önce doğru bir teŖhis konulmalı, ağrının tipi tayin edilmelidir.

AĞRI KARAKTERLERİ

- ▶ **Nörojenik ağrı:** Keskin, yanıcı, şiddetlidir. Sürekli veya aralıklıdır.
- ▶ **Vasküler ağrı:** Diffüzdür, yansıyabilir, lokalizasyonu güç olabilir.
- ▶ **Myojenik ağrı:** Künt, sıkıcı, lokalizedir. Bölgenin hareketiyle rahatsızlık olur.

DENTAL AĞRI KONTROLÜNDE KULLANILAN DİĞER METODLAR

- ▶ Akupunktur
- ▶ Hipnoz
- ▶ Müzikle analjezi (Audio analjezi)
- ▶ Elektriksel anestezi (TENS = Transkutanöz elektriksel sinir stimülasyonu)
- ▶ Soğuk havayla anestezi

AKUPUNKTUR

- ▶ Acus: bir iğne
- ▶ Punctura: delme işlemi
- ▶ Acapunctura: bir iğne deliği

Gümüş veya altın iğneler
120 devir/ dakika döndürülür.

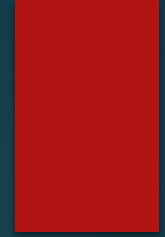
- ▶ Hastanın Őuuru tamamen yerindedir, kendine gelme periodu yoktur.
- ▶ İŐlem sırasında fizyolojik fonksiyonlarda bozulma yoktur.

MEKANİZMASI

- ▶ Periferik sinir stimülasyonu sonucu talamusun posterolateral ve posteroventral nucleusunda ve medulla spinalisin gri cevherinde bulunan ağrı taşıyıcı miyelinsiz C liflerinin bloke edilmesiyle, ağrı duyusu giderilmektedir.

HİPNOZ

- ▶ Ağrı ve ağrıya benzer diğer stimulusların ayırdedilmesinin önemli derecede azaltıldığı veya hiç hissedilmediği, kendinden geçme haline benzer bir durumun meydana getirilmesidir.

DEZAVANTAJLARI

- ▶ Başlangıcı zaman alır
- ▶ Herkes uyum sağlamayabilir
- ▶ Kişi başka biri tarafından kontrol ediliyor olmaktan hoşlanmayabilir
- ▶ Doğruluğu tam kabul edilmemiştir

MÜZİKLE ANESTEZİ

- ▶ Yüksek frekanslı (gürültülü) müzikle ağrıya duyarsızlık oluşturulmaktadır
- ▶ Bir tür dikkat dağıtma yöntemidir
- ▶ Hasta stereofonik kulaklık takar
- ▶ Sesin tipini, azlığını, çokluğunu kontrol eder
- ▶ Hasta dikkatini gürültülü ses arasından müzik sesini ayırdetmeye yoğunlaştırır
- ▶ Dişler ağrılı duruma geldikçe hasta müziğin sesini yükseltir
- ▶ Müzik gevşeme sağlar, aeratör sesini az duyar

DEZAVANTAJLARI

- ▶ Tüm bireylerde etkili olmadığından kısıtlı kullanılmaktadır.
- ▶ Aşırı sese maruz kalmak tehlikeli olabilir

ELEKTRİKLE ANESTEZİ (TENS)

- ▶ Direkt elektrik akımının kullanımıyla ağrı yolunun periferik kısmında sinir iletiminin bloke edilmesidir
- ▶ Düşük voltaj (0-75 ma) ve yüksek frekansa (0-200 Hz) sahip elektrik uyarılarının cilde yerleştirilen elektrodlar yardımıyla iletilmesi sonucunda ağrı kontrolü sağlanır
- ▶ Premedikasyonla kombine edilmesi önerilmektedir

AVANTAJLARI

- ▶ Hastalara zarar ve rahatsızlık vermeden, kaslarda kasılma yaratmadan, dizestezi ve parestezi oluşturarak ağrı kontrolü sağlar
- ▶ Analjezik kullanması sorun olan hastalarda rahatlıkla kullanılabilir

ENDİKASYONLARI:

- ▶ Fasiyal ağrı sendromunun ayırıcı tanısında
- ▶ Ödem kontrolünde
- ▶ Akut ve kronik myofasiyal ağrılarda
- ▶ Trigeminal nevraljide
- ▶ Atipik fasiyal ağrılarda
- ▶ Neuritlerde, baş ağrılarında
- ▶ TME ağrılarında
- ▶ Diş çekimi, TME, ortognatik, periodontal, implant, AR, plastik ve rekonstrüktif cerrahiler sonrası oluşan postoperatif ağrının kontrolünde etkili olmaktadır

SOĞUK HAVAYLA ANESTEZİ:

- ▶ Vücudun bir bölümü yeterli derecede soğutulduğunda ağrı duyusu ortadan kalkar
- ▶ Amaç; dişlerin üzerine hava akımı püskürterek ısıyı tedricen artan bir biçimde 35 dereceden 4 dereceye düşürmektir
- ▶ Bu derecede anestezi başlar. Isı 1 dereceye düşürülür ve orada kalmalıdır. Tedavi süresince soğuk hava püskürtmeye devam edilir
- ▶ Parmak, dil, yanak dişe değmemelidir, aksi taktirde soğutma düzeni bozulur

DEZAVANTAJLARI:

- ▶ Dokular çok kuru olduğundan rulo pamuk vs. yapışır. Islatılmadan çıkartılırsa ülser oluşur.
- ▶ Anestezi düzeni bozulacağından dişler su sıkılarak temizlenemez
- ▶ Diş çok duyarlıysa önce geçici dolguya gerek duyulur
- ▶ Çok tercih edilen bir yöntem değildir

TEŞEKKÜRLER